

Nasjonalt nettverk for kvinnehistorie

Hovedansvarlig museum: Kvinnemuseet

I januar 2004 inngikk Kvinnemuseet en avtale med ABM-utvikling om å være hovedansvarlig museum i et nasjonalt nettverk for kvinnehistorie. Kvinnemuseet har hovedansvar for å utvikle og drive dette nettverket, utføre sekretariatsfunksjoner og rapportere til ABM-utvikling om status og utvikling.

Visjonen

Kvinnemuseet har siden etableringen i 1995 ønsket å være en pådriver for at alle norske museer, store og små, skal ta bedre vare på og formidle mer kvinnehistorie enn tilfellet er i dag. Gjennom Kvinnemuseets arbeid med *Hennes historie* de siste 20 årene, har museet opparbeidet seg kunnskap, erfaring og ikke minst bevissthet om How To Do It. Vårt nasjonale nettverk har ikke et tematisk emne som de andre nettverkene, men er et "verdensbilde" for å si det litt pompøst. Det er om å gjøre å ta et grep om historien, om gjenstandene, om fotografiene, om arkivene, slik at vi finner kvinnene og deres verden. Vi er så flinke til å finne *Hans historie*, vi er så flinke og så opplærte til å beundre mannen og hans gjøremål. La oss bli like flinke til å beundre kvinnen og hennes gjøremål!

Første nettverkssamling

Før landsmøtet til Norges museumsforbund i Kristiansand i 2004, ble det sendt invitasjoner til 120 utvalgte museer i Norge om å komme på et foredrag den 10. september kl.16.00-17.30 på landsmøtehotellet Radisson SAS Caledonien Hotel. Under landsmøtet samme dag, fikk Kari Sommerseth Jacobsen ett minutt til følgende appell:

"Kjære museumsvenner.

Nettverk for kvinnehistorie er i støpeskjeen med Kvinnemuseet som hovedansvarlig museum. I vår fikk vi dokumentert at 4000 gater her i landet er oppkalt etter menn, mens 272 gater har kvinnenavn. I 2004 er 41 museer her i landet knyttet til en mannsperson, mens 5 museer er knyttet til en kvinne. Hvordan står det til med likestillingen i norske museer? Behandler vi mannshistorien og kvinnehistorien på en likeverdig måte? Eller fortsetter vi å beundre menn og menns bragder mer enn kvinner og kvinners bragder?

Dere er alle velkomne til å la dere inspirere av foredraget kl. 16.00 i møterom Odderø med den svenske museumsforsker Wera Grahn. Vi håper å skape en nordisk museumstrend som i sin tur kan inspirere museumsfolk i Europa."

Deltagere:

Mette Jakobsen, Fetsund Lenser, Kirsten Nøklebye, Vest-Agder Fylkesmuseum, Sigurd Sandmo, Lepramuseet St. Jørgens Hospital, Bjørg Christoffersen, Kystmuseet i Øygarden, Jan-Børge Tjäder, Norsk Sjøfartsmuseum, Solveig Jordal, Hardanger Folkemuseum, Mia Lindrup, Norsk Filminstitutt, Hilde L. Austarheim, Aust-Agder kulturhistoriske senter, Invild Velure, Aust-Agder kulturhistoriske senter, Astri Rysstad, Listamuseet, Agnete Kjellin, Veste-Agder Fylkesmuseum, Ragnhild Wang, Teatermuseet i Oslo, Lars Roede, Oslo Bymuseum, Heidi Seilfaldet, Museumssenteret i Salhus, Marit Kvikne, Norsk Industriarbeidermuseum, Alvhild Gulbrandson, Lillesand By- og Sjøfartsmuseum, Kristin Meinich Knutsson, ABM Vest-Agder, Randi N. Lium, Trondheim Kunstmuseum, Olaug Nybø, Eidsvoll 1814, Ågot Valle, Stortinget, Randi Ertesvåg og Morten Skadsem fra ABM-utvikling.

Program:

Etnolog og doktorand på Tema Genus ved Linköpings universitet Wera Grahn:
”Bilder av kvinnligt och mannligt på svenska museer.”

Wera Grahn har arbeidet ved Nordiska museet, Tekniska museet og Sjøhistoriska museet i Stockholm. Hennes erfaringer og eksempler på hvordan vi som museumsfolk fortsetter å fremstille kvinnehistorien og mannshistorien forskjellig, er meget tankevekkende. Wera Grahn har utarbeidet et skjema med karakteristikk av utstillinger utfra et kjønnsmaktperspektiv. Skjemaet har en skala fra 1 til 6, og med følgende ordlyd (oversatt av referenten):

1. Intet genusperspektiv. ”Kjønnsløs teknikk i seg selv” eller aktivt plukket bort det som handler om det underrepresenterte kjønn.
2. Det underrepresenterte kjønn legges til historien som en liten separat del, som skilles fra den ”store” historien.
3. Det underrepresenterte kjønn er riktignok med i den ”store” beretningen, men bare litt og uten at det stilles spørsmål om maktbalansen mellom kjønnene.
4. Halvparten mannlig og halvparten kvinnelig assosierte föremål (ting, gjenstander), men uten maktaspekter.
5. Det underrepresenterte kjønns innsats løftes særskilt frem, enten gjennom å ta utgangspunkt i det underrepresenterte kjønns erfaringsverden eller/og gjennom å la de föremål eller tema som assosieres med det underrepresenterte kjønn dominere, men uten eksplisitt å stille spørsmål ved asymmetriske maktforhold.
6. Setter spørsmålsteget ved asymmetriske maktforhold mellom kjønnene. Ofte i kombinasjon med en emansipatorisk hensikt.

Grahn tok for seg dagsaktuelle eksempler både fra utstillinger og annen museumsformidling som viser en totalt mangel på bevissthet når det gjelder kjønnsproblematikk.

Referent: Kari Sommerseth Jacobsen